

סד:

עין משפט
נר מצוה

יב א מ"י ס"ח מהל'
גנינה הלכה ד סמג
עשין עא:

מוסף רש"י

[illegible]

המלא תמלא ל"ל דהא כיון דלא מני
לרבויו בכלל ופרט וכלל טפי אלא
בעצלי חיים משום דכללנא גופיה חיים
הנביז ביה אי"ב ע"כ אלא כללנא לא
דאי כללנא אחאי איצטרך כל
הנהו ופרטיו לא לכתוב אלא גניזה
וחיים והוא מכללנא מני כל בעלי חיים
למלא לאו כללנא הוא אלא פרטא
ומפרט דחיים לתוך גניזה כל ב"ה
ומכלל הוי פרטיו גניזה כל דבר והכי
איחאה כמקור אי ללחמי בעלי חיים
ממחיים נפקא והשיב ר"י דלקמן ודאי
דאיכל כללנא ופרטא וכללנא דלחמא
דחיים נפקא אכל הכא בלא המלא
דחיים מלא תמלא אי חיים לא הוי כלל הוי
כלל מתוך לרבויו מניה טעין הפרט
והואיל חיים לרבות מה' כלום אם
נעשה חיים פרט ע"כ לרביין אט
לנעשות מחיים כלל ויכולו הפרטות
למשת מן הכלל ונאמר מה הפרט
מפורש דבר שנכללו ממלא ונמעט
המלא שפות טמאים ואע"כ דהאי
תמלא אין רגלה לו לתפוס דר טומאה
היינו דוקא לפי מה שהיה יכול
לתפוס ד ב"ה ורגלה לעשות כלל
דחיים כמו כלל דגניזה אכל השתא
דמסיק דמחיים לא משמע אלא ב"ה
ואין יכול לתפוס ד ב"ה דלכ"כ פרטיו
למה לי ע"כ היה צריך לתפוס ד
טומאה להכי איצטרך המלא תמלא
לרבות כל דבר דממקין:
למעוטי דבר שאין מסיר. אית
ספרים דגרסי ללחמי
ולנעלי (דף קג. ג. דבר) מפורש:
א"ה שיה 5.5. ה"ה לקשויו שור
ושה היה לו דממעין הפרט דחיים
ללחוד מרביין כל דבר אפילו דלחו
ולפי שהגמרא התחיל דבריו
בשור הוא ראשון נקט המי אכל
באמת שהוא ששניה מיומרים:
אין

למורה בקנס דפמור ומ"ד תור
באו עדים חייב ולמ"ד חד בנג
בשלמא אם המצא תמצא לכר
דבי רבי ישמעאל דתנא דבי
נשנית אלא לדבר שנתחדש
דבי יעקב אומר שנים ישלם
אינו אלא בשבועה אמרת לא
רחמנא שנים ישלם בנגב ולית
דבהיתירא אתא לידיה אמר ק
כל שכן אלא שנים ישלם
שלא בשבועה והאי אם המצא

ושטרום כדאמרן הא אימעטו להו
בדיינין פרט למודה בקנס: ואימא

מְרוּבָּה פֶּרֶק שְׁבִיעִי בְּבֹא קָמָא

א"י הכי שפיר קשיא ליה. ומשני משום דלית ליה פירכא אנ"ג דהאי פירכא לימא דנכרימא היינו משום דלא חש לפרשה: **מדיבא** קמייתי ליה מבצא בתרא בבא גופ' חיים כתיב ביה. גם זה שאל ה"ר אשר מלוג'יל את ר"י דאנשי מקשה

אֵל הָכִי שְׁפִיר קִשְׁיָא לִיה מְשׁוּם דְּרִית לִיה
 פִּירְכָא לְרִבּוּת כָּל דְּבַר מְהִיבָא קִמְיִיתִי לִיה
 מְכַלל בְּתַרְא כְּלָלָא גּוֹפִיָּה חִיִּים כְּתִיב בִּיה
 כָּלל וּפְרַט וְכָלל מֵאִי קָא מְהִנִּי לִיה אִי לֵאחֹוּי
 כָּל דְּבַר הָא חִיִּים כְּתִיב בְּעָלִי חִיִּים אִין מִוּדִי
 אַתְרִינָא לֹא מְשׁוּם הִכָּא אִינְצִמְרִיךְ אִם
 הִמְצָא אִמְרִי וְהָא שְׁנֵי כְּלָלוֹת דְּסִמְכִי אַהֲרִדִּי
 נִינְהוּ אִמְר רִבִּינָא ^כדְּרִאמְרִי בְּמַעֲרַבָא זֶה
 מְקוּם שְׂאֵחָה מוֹצָא שְׁנֵי כְּלָלוֹת הַסְּמוּכִים כֹּה
 לִזְוֶה הַטַּל פֶּרַט בִּינִיהֶם וְדוּמֶם כְּכָלל וּפְרַט
 שְׂדֵי שׁוּר בִּין הִמְצָא לְתַמְצָא לֵאחֹוּי מֵאִי אִי
 לֵאחֹוּי כ"ח מַחֲיִים נִפְקָא אֵלָא לֵאחֹוּי דְּבַר
 שְׁאִין בְּעָלִי חִיִּים וְדִרְוּשׁ הָכִי מַה הִפְרַט מְפּוֹרֶשׁ
 דְּבַר הַמְטַלְטֵל וְגוֹפּוּ מִמּוֹן אָף כָּל דְּבַר
 הַמְטַלְטֵל וְגוֹפּוּ מִמּוֹן וְתוּ שְׂדֵי חֲמוּר בִּין הִמְצָא
 לְתַמְצָא לֵאחֹוּי מֵאִי אִי לֵאחֹוּי דְּבַר שְׁאִין
 בְּעָלִי חִיִּים מְשׁוּר נִפְקָא אֵלָא לֵאחֹוּי דְּבַר
 מְסוּיִים א"ה שֶׁה לְמָה לִי אֵלָא רִיבָה וּמִיעוּט
 וְרִיבָה הוּא כְּדִתְנָא דְּבִי רִבִּי יִשְׁמַעְלָא ^כדְּתַנָּא
 רִבִּי ר' יִשְׁמַעְלָא כְּמִים כְּמִים ב' עֲמִימִים אִין
 זֶה כָּלל וּפְרַט אֵלָא ^כרִיבָה וּמִיעוּט וְרִיבָה רִיבָה
 הִכָּל מֵאִי רִבִּי רִבִּי כָּל מִילֵי אִי הָכִי כָּל הָנִי
 פְּרָטִי לְמָה לִי חֵד לְמַעוּטִי קִרְקַע וְחֵד לְמַעוּטִי
 עֲבָרִים וְחֵד לְמַעוּטִי שְׁטוּת גִּנְיָבָה וְחִיִּים
 לְכַדְרִיב דְּאִמְר אַחִיָּה לְקֹרן כְּעִין שְׁנַנְב וְלמ"ד
 חֵד בְּגַנֵּב וְחֵד בְּטוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב וְגַנֵּב עֲצָמו
 נִפְקָא לִיה מֵאִם יִמְצָא הִגְבַּה הָאִי אִם הִמְצָא
 תַּמְצָא מֵאִי דְרִישׁ בִּיה מְכַעִי לִי לְכַדְרָבָא
 בַּר אֱהִיֹאִי ^כדְּאִמְר רַבָּא בַר אֱהִיֹאִי מֵאִי
 טַעֲמָא דְרִיב דְּאִמְר מוֹרֵד בְּגַנֵּב וְאַחֵר כָּךְ כָּאֻ
 עֲדִים פְּטוּר דְּכְתִיב יֹאֵם הִמְצָא תַּמְצָא אִם
 הִמְצָא בְּעָדִים תַּמְצָא כְּדִינִים פְּרַט לְמַרְשִׁיעַ
 אֵת עֲצָמו וְלמ"ד תְּרִיִּיָּהוּ בְּטוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב
 דְּהָאִי אִם הִמְצָא תַּמְצָא מִפִּיק לִיה לְגַנֵּב עֲצָמו
 מַרְשִׁיעַ עֲצָמו מִנֵּלל ^כמֵאִשֵּׁר יִרְשִׁיעוּן אֱלֹהִים
 וְלֹא הַמַּרְשִׁיעַ אֵת עֲצָמו וְלמ"ד חֵד בְּגַנֵּב
 וְחֵד בְּטוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב דְּרִאִיִּיתִי לִיה מֵהִמְצָא
 תַּמְצָא לְמַרְשִׁיעַ אֵת עֲצָמו הָאִי אִשֵּׁר יִרְשִׁיעוּן
 מֵאִי דְרִישׁ בִּיה אִמְר לָךְ הִוּוּא מִיבִיעִי לִיה
 חֵד בְּטוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב קִסְכּוּר מוֹרֵד בְּגַנֵּב וְאֹחֵי
 וְחֵד בְּטוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב דְּנִפְקָא לִיה גַּב מֵהִתֵּם
 אִם בַּר אֱהִיֹאִי אֲבָל כָּל הָנִי פְּרָטִי לְמָה לִי כְּדִתְנָא
 יְבִי יִשְׁמַעְלָא כָּל פֶּרֶשָׁה שְׁנֵאמְרָה וְנִשְׁנִית לֹא
 וְאִימָא גִּנֵּב עֲצָמו בְּשַׁבּוּעָה לֹא ס"ד תְּחִנָּא
 שְׁלָא בְּשַׁבּוּעָה אַתָּה אֹמֵר שְׁלָא בְּשַׁבּוּעָה אֹו
 הִיָּה מֵאִי לֹא כָךְ הִיָּה אִמְר אֲבִי לֹא לְכַתּוּב
 בְּק"ץ מִטּוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב וְזֶה מוּעֵן טַעֲנַת גִּנֵּב
 לִישְׁלֵם תְּרִי גִּנֵּב עֲצָמו דְּבִאִסּוּרָא אַתָּא לִידִיָּה
 דְּכַתֵּב רַחֲמָנָא בְּגַנֵּב עֲצָמו לְמָה לִי דְּאִפִּילוּ
 הָכִי הוּא דֹּאֲתָא הָא מִיבִיעִי לִיה ^כלְכַדְרָנִי יְדוּ

בדבריו פרט למודה בקום: ואימא נגב עלמו. לא יסלם כפל עד שיבטח לשקר הוהיל

מסורת הש"ס

וּמֵאִי תִשׁוּבָה יֵשׁ בְּדָבָר: הִ"ג לְרִבּוֹת
וְכָל כִּתְּרָה כְּלָלָה בּוֹאֵה חִיִּים כִּפְּזִי
אֵלָּה תִּמְאָלָה דְּלִי מִגְּבוּיָהּ חִיִּים דְּרִשְׁתָּ
שׁ מִתְּבִיבָה מִיִּמִּיתָה וְלֹא מִכְּלָלָה כִּתְּרָה
אֵף כָּל כְּלָלָה בּוֹשִׁיחַ חִיִּים כִּמְבִי בִּי
דְּכָל הִיכָה דְּדִרְשִׁין כָּלָּ וּפְרַט וְכָל
אֵף כָּל מִלְּטוּנִי כִּתְּרָה מִיִּרְדֵּשׁ דְּכָלָּה
קִמָּה לְמַעֲטוּי הוּא דְּלִמִּי כְּדָלָּה אִיבִי
חֵי פֶרַט וְכָלָּה דְּלִיִּתְרִבּוּ כָּל מִלִּי
וּמִהִי כְּלָלָה קִמָּה לְמַעֲטוּי מֵאִי דְּלֵא
דְּמִי לֹא יֵשׁ פֶּרַטָּה וְכָלָּה כִּתְּרָה לְרִבּוֹ
מֵאִי דְּלֵא אִיבִי הִ"ג כָּל פֶּרַט וְכָל
וְאֵין כְּכָל אֵלָּה מֵאִי כִּשְׁפֶרֶט הֵלֶךְ
לְרִדְשִׁין מִיִּיחִי אֵלָּה כְּעָלִי חִיִּים
וְכִעֲלִי לֵיָּה כָּל פֶּרַט דְּלֵאִ"ג דְּרִישׁ
תִּנָּה דְּרִי יֵשׁ שְׁמַעְתָּל כְּעִלְמָה כְּלָלָה
דְּלֵא דְּמִי⁽¹⁾ (לִיָּה פֶרַטָּה) הִי מִלִּי לְרִבּוֹ
מִדִּי דְּהִי כְּכָלָּה כִּתְּרָה: לִפְסִי

תורה אור השלם

1. אם המצא תמצא
כידו הנבזה משור עד
המור עד שזה חיים שנים
ישלם: שמות כב ג
2. על כל דבר פשע על
שור על המור על שזה
על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי הוא זה
עני האלוים יבא דבר
שניהם אשר ירשעו
אלוים ישלם שנים
לרעה: שמות כב ח

גליון הש"ס

תוס' ר"ח א' הכי שח
למה לי ה"מ לאקשווי.
עין תשובת מהר"י אדרימי
ס' שלד: